

ภาคผนวก

1. โครงการยกระดับราคาข้าวเปลือกนาปีฤดูผลิตปี 2528/29
2. นโยบายรักษาระดับราคาข้าวเปลือกนาปีฤดูผลิตปี 2529/30
3. ท.ร.บ.ค้ำข้าวปี 2498
4. ตารางข้อมูลเรื่องข้าว

**โครงการยกระดับราคาข้าวเปลือกนาปี
ฤดูผลิตปี 2528/29**

โครงการยกระดับราคาข้าวเปลือกนาปี ฤดูการผลิตปี 2528/29

มีหลักการสำคัญ 2 ประการ

ประการแรก กำหนดราคารับซื้อขั้นต่ำของข้าวเปลือกนาปี ฤดูการผลิตปี 2528/29

ประการสอง กำหนดให้โรงสีซื้อข้าวเปลือกนาปี ฤดูการผลิตปี 2528/29 ต้องรับซื้อข้าวเปลือกในราคาไม่ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่รัฐกำหนดไว้

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เกษตรกรชาวนาขายข้าวเปลือกนาปี ฤดูการผลิตปี 2528/29 ได้ในราคาสูงตั้งแต่ต้นฤดู สอดคล้องกับภาวะตลาดและเศรษฐกิจของประเทศ

เป้าหมาย ให้เกษตรกรชาวนาขายข้าวเปลือกเจ้านาปีที่มีความชื้นไม่เกิน 14% ไม่มีสิ่งเจือปนและสีเป็นข้าวสาร 5% ได้ในราคาไม่ต่ำกว่าเมตริกตัน (1,000 กก.) ละ 3,000 บาท ณ โรงสีหรือสถานที่ของโรงสี และขายข้าวเปลือกชนิดอื่น ๆ ได้ในราคาสูงขึ้นหรือต่ำลงตามชนิดและชั้นของข้าวเปลือกชั้นละ 100 บาท

ขอบเขตและระยะเวลาดำเนินการ

ขอบเขตการดำเนินการ การดำเนินการตามโครงการนี้ ครอบคลุมทั่วราชอาณาจักร ยกเว้น 14 จังหวัดในภาคใต้ ซึ่งรัฐบาลจะได้ดำเนินการตามโครงการในระยะต่อไปเมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวข้าวในจังหวัดภาคใต้

ระยะเวลาดำเนินการ โครงการนี้เริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2528 ถึงวันที่ 30 พฤศจิกายน 2529 ในช่วงระยะเวลาดังกล่าวนี้น เกษตรกรชาวนามีหลักประกันว่าจะขายข้าวเปลือกเจ้านาปี ฤดูการผลิตปี 2528/29 ได้ในราคาไม่ต่ำกว่าราคาขั้นต่ำที่รัฐบาลได้กำหนดไว้

มาตรการสนับสนุนการเก็บสต็อกข้าวเปลือกของโรงสี

1. รัฐบาลได้จัดสรรเงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร จำนวน 468 ล้านบาท เพื่อชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 6.5 ต่อปี ให้แก่โรงสีที่กู้เงินจากธนาคารพาณิชย์มาซื้อและเก็บสต็อกข้าวเปลือกไว้ไม่น้อยกว่า 30 เท่าของกำลังผลิต ทั้งนี้เพื่อจูงใจและช่วยเหลือให้โรงสีซื้อและ

สต็อกข้าวเปลือกไว้ตั้งแต่ต้นฤดูเก็บเกี่ยว

2. เพื่อช่วยเหลือโรงสีในการระบายข้าวสารที่แปรสภาพจากสต็อกข้าวเปลือกตามโครงการ อีกทางหนึ่งนอกจากการจำหน่ายให้แก่ผู้ส่งออกและผู้ค้าส่งตามปกติ

กระทรวงพาณิชย์ โดยกรมการค้าต่างประเทศจะจัดสรรข้าวตามสัญญาขายข้าวรัฐบาลต่อรัฐบาล ให้แก่โรงสีที่เก็บสต็อกข้าวเปลือกตามโครงการ เพื่อส่งมอบให้รัฐบาลต่างประเทศ ในการนี้กระทรวงพาณิชย์โดยองค์การคลังสินค้าจะสนับสนุนให้ใช้สถานที่และคลังสินค้าขององค์การ เพื่อปรับปรุงคุณภาพข้าวเพื่อการส่งออกดังกล่าว รวมทั้งจะอำนวยความสะดวกในด้านการเก็บสต็อกข้าวของโรงสีเพื่อรอการขายต่อไปด้วย ทั้งนี้จะคิดค่าบริการในอัตราที่สมควร นอกจากนี้ก็จะสนับสนุนให้หน่วยงานของทางราชการซื้อข้าวสารจากโรงสีที่เข้าร่วมโครงการเป็นกรณีพิเศษและในราคาที่สอดคล้องกับราคาข้าวเปลือก ในกรณีที่โรงสีที่เข้าร่วมโครงการมีปัญหาในการระบายข้าวสาร

ราคาซื้อข้าวเปลือกนาปีขั้นต่ำ ข้าวเปลือกเจ้านาปีที่รัฐบาลได้กำหนดราคาซื้อขั้นต่ำไว้มี 8 ชนิด ได้แก่

- ข้าวเปลือกเจ้าชนิดสีเป็นข้าวสาร 100% ชั้น 1 ต้องซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าเมตริกตันละ 3,300 บาท

- ข้าวเปลือกเจ้าชนิดสีเป็นข้าวสาร 100% ชั้น 2 ต้องซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าเมตริกตันละ 3,200 บาท

- ข้าวเปลือกเจ้าชนิดสีเป็นข้าวสาร 100% ชั้น 3 ต้องซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าเมตริกตันละ 3,100 บาท

- ข้าวเปลือกเจ้าชนิดสีเป็นข้าวสาร 5% ต้องซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าตันละ 3,000 บาท

- ข้าวเปลือกเจ้าชนิดสีเป็นข้าวสาร 10% ต้องซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าตันละ 2,900 บาท

- ข้าวเปลือกเจ้าชนิดสีเป็นข้าวสาร 15% ต้องซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าตันละ 2,800 บาท

- ข้าวเปลือกเจ้าชนิดสีเป็นข้าวสาร 25% ต้องซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าตันละ 2,700 บาท

- ข้าวเปลือกเจ้าชนิดสีเป็นข้าวสารต่ำกว่า 25% ต้องซื้อในราคาไม่ต่ำกว่าตันละ 2,500 บาท

แนวทางการขายข้าวเปลือกนาปี รัฐบาลใช้โรงสีเป็นเครื่องมือสำคัญในการรับซื้อข้าวเปลือกตามโครงการยกระดับราคาข้าวเปลือกนาปี ฤดูกาลผลิตปี 2528/29 รัฐบาลมิได้ตั้งหน่วยรับซื้อขึ้นเป็นพิเศษดังเช่นที่เคยปฏิบัติมา

บทบาทความรับผิดชอบและประโยชน์ที่พึงได้รับของโรงสี โรงสีที่ซื้อข้าวเปลือก

ในปีตามประกาศคณะกรรมการกลางกำหนดราคาสินค้าและป้องกันการผูกขาด และเก็บสต็อกข้าวเปลือกไว้ไม่ต่ำกว่า 30 เท่าของกำลังการผลิตต่อวัน (24 ชั่วโมง) ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดจะได้รับเงินชดเชยดอกเบี้ยตามโครงการนี้ในอัตราร้อยละ 6.5 ต่อปี ภายในวงเงินที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติจ่ายจากเงินกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรจำนวน 468 ล้านบาท โรงสีที่เข้าร่วมโครงการและเก็บสต็อกข้าวเปลือกตามที่กำหนด จะได้รับการสนับสนุนและช่วยเหลือในการระบายข้าวสาร เช่น ขอรับการจัดสรรข้าวรัฐบาลที่รัฐบาลได้ทำสัญญาขายไว้กับต่างประเทศ ขายข้าวสารให้กรมการค้าต่างประเทศ เพื่อส่งมอบตามสัญญาขายรัฐบาลต่อรัฐบาล

การแจ้งขอรับเงินชดเชย โรงสีที่ร่วมโครงการจะขอรับเงินชดเชยดอกเบี้ยสำหรับเงินกู้เพื่อเก็บสต็อกข้าวได้จากธนาคารพาณิชย์ผู้ให้สินเชื่อเมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ โดยแจ้งจำนวนเงินที่กู้จากธนาคารแบบจํานำสินค้าเพื่อใช้ในการเก็บสต็อกข้าวสารตามโครงการพร้อมด้วยหลักฐานรายงานการซื้อข้าวเปลือกนาปีฤดูผลิต 2528/29 และหลักฐานรายงานแสดงชนิดและปริมาณของสต็อกข้าวเปลือกและข้าวสารที่เป็นกรรมสิทธิ์ของโรงสีและเก็บรักษาไว้ในสถานที่แจ้งไว้กับศูนย์ปฏิบัติการข้าวส่วนกลาง หลักฐานรายงานการซื้อข้าวเปลือกและสต็อกข้าวดังกล่าวข้างต้นต้องตรงกับทะเบียนการซื้อข้าวเปลือก ทะเบียนสต็อกข้าวและใบรับรองการซื้อข้าวเปลือกที่โรงสีต้องจัดทำขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการค้าข้าวรวมทั้งที่คณะกรรมการบริหารโครงการยกระดับราคาข้าวเปลือกนาปีจะได้กำหนดขึ้น

อนึ่ง สำหรับจำนวนเงินดอกเบี้ยที่จะขอชดเชยจากโครงการนั้น เฉพาะสินเชื่อที่ธนาคารพาณิชย์ปล่อยให้โรงสีในวงเงินร้อยละ 80 ของมูลค่าสต็อกข้าวเปลือกที่ธนาคารได้รับจํานำไว้เท่านั้น

บทบาทความรับผิดชอบและผลประโยชน์ที่พึงได้รับของธนาคารพาณิชย์

ธนาคารพาณิชย์ที่ร่วมโครงการจ่ายเงินชดเชยดอกเบี้ยให้แก่โรงสีจะต้องปล่อยสินเชื่อให้เพียงพอแก่ความต้องการของโรงสีในการซื้อและสต็อกข้าวเปลือก โดยวิธีการรับจํานำข้าวเปลือกและให้เงินกู้ร้อยละ 80 ของมูลค่าข้าวเปลือกที่รับจํานำ โดยธนาคารแห่งประเทศไทยให้ความสนับสนุนกำกับและตรวจสอบ ธนาคารพาณิชย์เป็นผู้พิจารณาและรับผิดชอบในการปล่อยสินเชื่อให้แก่โรงสีที่ร่วมโครงการตามวิธีปฏิบัติทางการค้าปกติของธนาคารและมีหน้าที่รับผิดชอบในการจ่ายเงินชดเชยดอกเบี้ยให้แก่โรงสีในการดำเนินการนั้น ศูนย์ปฏิบัติการข้าวส่วนกลาง กรมการค้าภายในจะทำความตกลงกับธนาคารพาณิชย์ เพื่อเปิดบัญชีเงิน

ฝ่ายประเภทออมทรัพย์ไว้กับธนาคารพาณิชย์ทุกธนาคารที่ร่วมโครงการจ่ายเงินชดเชยแก่
โรงสี โดยเปิดบัญชีชื่อ “โครงการยกระดับราคาข้าวเปลือกนาปีฤดูกาลผลิตปี 2528/29”
เพื่อการจ่ายเงินชดเชยแก่โรงสีเมื่อสิ้นเดือนหนึ่ง ๆ นับตั้งแต่เริ่มโครงการ คือ 1 ธันวาคม 2528-
30 พฤศจิกายน 2529 นอกจากนี้ธนาคารพาณิชย์จะต้องตรวจสอบสต็อกข้าวเปลือกที่รับจำหน่าย
ไว้ตามระบบของธนาคารพาณิชย์และต้องให้โรงสีที่ร่วมโครงการขอรับเงินชดเชยแยกบัญชี
ของโรงสีออกเป็นสองบัญชี

ด้านการส่งออก

ได้มีการประกาศยกเลิกการเก็บภาษีส่งออกซึ่งเดิมเคยเก็บในอัตราร้อยละ 2.5 ของ
ราคาประเมิน ตั้งแต่ปลายปี 2528 เป็นต้นมา การยกเลิกการเก็บภาษีส่งออกทำให้ภาระด้าน
ต้นทุนการส่งออกลดลงได้บางส่วน

ทางด้านผู้ส่งออกทางกระทรวงพาณิชย์ได้กำหนดคุณสมบัติของผู้ส่งออกที่จะต้องสต็อก
ข้าวตาม พ.ร.บ. คำข้าว และกรมการค้าต่างประเทศได้จัดการแบ่งประเภทผู้ส่งออกข้าวไป
จำหน่ายต่างประเทศเป็น 3 ระดับ เพื่อกำหนดปริมาณสต็อกข้าวให้เหมาะสมกับโครงการยก
ระดับราคาข้าวเพื่อช่วยเหลือชาวนาของรัฐบาลในปีผลิต 2528/29 โดยแบ่งเป็น

1. ผู้ส่งออกรายใหญ่ซึ่งกำหนดให้สต็อกข้าวในช่วงมกราคม-เมษายน 2529 จำนวน
4,000 ตัน/เดือน
2. ผู้ส่งออกข้าวบรรจุขนาดต่ำกว่า 25 กก. ต้องสต็อกข้าวในช่วงมกราคม-เมษายน
2529 จำนวน 2,000 ตัน/เดือน
3. ผู้ส่งออกข้าวบรรจุขนาดต่ำกว่า 12 กก. จะต้องสต็อกข้าวในช่วงมกราคม-เมษายน
2529 จำนวน 1,000 ตัน/เดือน

และลดเหลือครึ่งหนึ่งของที่กำหนดไว้ในทุกประเภทในช่วง 8 เดือนหลัง นอกจากนี้ยังมี
ข้อกำหนดเพิ่มเติมขึ้นมาอีกในปีผลิต 2528/29 นี้ โดยกระทรวงพาณิชย์ได้ตกลงกับผู้ส่งออก
โดยแบ่งกลุ่มผู้ส่งออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ซึ่งมีทั้งหมด 72 บริษัท ให้ทำการสต็อกข้าวจำนวน 80%
ของจำนวนข้าวที่ผลิตออกมาหรือในปริมาณที่ทางกระทรวงพาณิชย์กำหนด การตรวจสต็อก
ครั้งแรกในวันที่ 3 มกราคม 2529 ในปริมาณ 7.5 แสนตัน และยังคงกำหนดสต็อกล่วงหน้าใน
งวดที่ 1 กุมภาพันธ์ 2529 จำนวน 800,000 ตัน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในแต่ละเดือน

นอกจากนี้ทางกระทรวงพาณิชย์ยังจะจัดสรรโควตาข้าว จีทูจี ให้กับผู้ส่งออกตามที่

กำหนดไว้ 60% ของปริมาณข้าวส่งออกในสัญญารัฐต่อรัฐ ซึ่งมีประมาณทั้งสิ้น 1 ล้านตัน ทำให้ผู้ส่งออกข้าวได้โควตาส่งนี้ถึงกว่า 600,000 ตัน โดยมีข้อตกลงว่า ตลาดข้าวมาเลเซีย สิงคโปร์ อิรักและอิหร่าน จะเป็นตลาดของรัฐบาลเท่านั้น

นโยบายการรักษาระดับราคาข้าวเปลือกหน้าปี
ฤดูผลิตปี 2529/30

กรมการค้าภายใน
กระทรวงพาณิชย์

นโยบายการรักษาระดับราคาข้าวเปลือกนาปี ฤดูผลิตปี 2529/30

คณะกรรมการนโยบายการแทรกแซงตลาดข้าวและรักษาระดับราคาข้าว (กรข.)
ได้ประชุมครั้งที่ 2/2529 เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2529 มีมติดังนี้

1. นโยบาย

- 1.1 ดึงราคาข้าวเปลือกนาปีให้อยู่ในระดับที่เป็นธรรม
- 1.2 เร่งรัดการส่งข้าวออกให้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงต้นฤดู

2. หลักการ

ที่ประชุมมีข้อสังเกตว่า มาตรการที่จะใช้ควรต้องคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 ระดับคือ เกษตรกร โรงสี และผู้ส่งออก และอัตราการให้ความช่วยเหลือควรจะอยู่ในแนวทางเดียวกัน ทั้งระบบและควรควบคุมดูแลไม่ให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบ หรือไม่เป็นธรรมแก่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด

3. มาตรการ

3.1 มาตรการหลัก

3.1.1 ชะลอการระบายข้าวเปลือกนาปีเข้าสู่ตลาดในระต้นฤดู

เกษตรกร

- 1) จูงใจเกษตรกรเก็บข้าวเปลือกไว้ให้มากที่สุด
  - 1.1) ให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ร่วมกับองค์การคลังสินค้า (อคส.) รับฝากและรับจำหน่ายข้าวเปลือกของเกษตรกร
  - 1.2) ให้สินเชื่อการตลาด โดยให้ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) และธนาคารพาณิชย์รับ Packing Stock ข้าวเปลือกในยุ้งฉางของกลุ่มเกษตรกร
- 2) ดำเนินการตามมาตรการที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอนายกรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม 2529 สรุปดังนี้

2.1) โครงการเชื่อมโยงสินค้าเพื่อการผลิตและการบริการตลาดข้าวของสหกรณ์การเกษตรดังเช่นที่ได้เคยปฏิบัติมา โดยใช้วงเงิน 500 ล้านบาท ซึ่งได้ให้สหกรณ์การเกษตรกู้ยืมไปแล้ว โดยไม่เสียดอกเบี้ย ทั้งนี้จะขออนุมัติให้ดำเนินการต่อไปอีก 1 ปี

2.2) นอกจากกระบวนการสหกรณ์การเกษตรแล้ว กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะดำเนินการโครงการเก็บข้าวเปลือกของกลุ่มเกษตรกรโดยใช้วงเงิน 300 ล้านบาท ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติวงเงินไว้แล้ว เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2528 และกลุ่มเกษตรกรได้กู้ไปแล้ว 117.3 ล้านบาท จึงขออนุมัติคณะรัฐมนตรีในจำนวนเงินที่เหลือ 182.7 ล้านบาท จากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเป็นเงินกู้ระยะ 1 ปี โดยไม่เสียดอกเบี้ยเช่นเดียวกับสหกรณ์การเกษตร

2.3) นอกจากนี้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จะได้มอบหมายให้องค์การตลาดเพื่อเกษตรกรรับชำระค่าปุ๋ยจากเกษตรกรด้วยข้าวเปลือก โดยให้ราคาข้าวสูงกว่าราคาตลาดประมาณร้อยละ 10 ทั้งนี้ให้ใช้เงินที่องค์การตลาดเพื่อเกษตรกรได้รับชำระหนี้มาแล้ว แต่ยังไม่ได้ส่งคืนกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

กลุ่มโรงสี

จงใจให้โรงสีรับซื้อข้าวเปลือกเก็บเข้าสต็อกไว้ โดย

1) ธนาคารแห่งประเทศไทยเพิ่มวงเงินให้โรงสีหรือผู้ประกอบการค้าข้าวเปลือกในการ Packing Stock ผ่านธนาคารพาณิชย์ในอัตราร้อยละ 80 (เดิมอัตราร้อยละ 70) โดยเสียดอกเบี้ยร้อยละ 5 ของมูลค่าสินค้าในวงเงิน 3,000 ล้านบาท จากวงเงิน 5,000 ล้านบาท สำหรับสินค้าผลิตผลทางการเกษตร

2) ระวังการหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่าย ซึ่งหักจากยอดเงินได้ของโรงสีที่เกิดจากการขายข้าวในอัตราร้อยละ 0.75 กับภาษีการค้าจากการจัดเก็บจากมูลค่าข้าวสารที่สีได้ในอัตราร้อยละ 1.5 เป็นเวลา 1 ปี (ปีงบประมาณ 2530) โดยโรงสีต้องมีข้อผูกพันต่อรัฐเป็นการตอบแทน เช่น เก็บสต็อกข้าวเปลือกสูงกว่าอัตราปกติในต้นฤดู และรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรในราคาที่เป็นการธรรม เป็นต้น

3.1.2 ผลักดันข้าวสารออกจากการหมุนเวียนในตลาดให้มากที่สุด

1) ซื้อเก็บเข้าสต็อก

1.1) กระทรวงพาณิชย์

1.1.1) ให้กรมการค้าต่างประเทศรับซื้อข้าวสารในช่วงต้นฤดูและในช่วงระยะ

เวลาที่เหมาะสมตามวิธีการค้าปกติ โดยวิธีกำหนดราคาหรือโดยวิธีประมูลผ่านตลาดกลางจากผู้ส่งออกหรือจากโรงสี เพื่อ

1.1.1.1) ขายให้รัฐบาลต่างประเทศโดยตรง

1.1.1.2) ขายให้ อคส. เพื่อส่งต่างประเทศ ในกรณีที่ต้องมีค่าตอบแทนหรือเพื่อนำไป Pack กับธนาคารพาณิชย์ เพื่อเพิ่มเงินทุนหมุนเวียน

1.1.1.3) ขายให้เอกชนเพื่อปกป้องส่วนแบ่งของตลาดต่างประเทศ

2) ผลักดันข้าวสารออกนอกประเทศ

2.1) ผู้ส่งออก

2.1.1) เพิ่มอัตราการ Packing Stock ในช่วงต้นฤดูให้สูงกว่าอัตราปกติ และลดดอกเบี้ยสำหรับสต็อกข้าวที่ทำสัญญาขายและส่งมอบในช่วงนี้ให้ต่ำกว่าอัตราปกติ (ปัจจุบัน Packing L/C ร้อยละ 80 สัญญาร้อยละ 70 สต็อกร้อยละ 70 ตัวแลกเงินร้อยละ 90 โดยธนาคารแห่งประเทศไทยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 5 และธนาคารพาณิชย์คิดร้อยละ 7)

2.1.2) ให้สิ่งจูงใจโดยจัดสรรสัญญาข้าวรัฐบาลให้แก่ผู้ส่งออกที่สามารถทำสัญญาขาย และระบายข้าวได้ในต้นฤดูการผลิต

3.2 มาตรการเสริม

3.2.1 แลกเปลี่ยนผลผลิตผลการเกษตรของไทยที่มีปัญหาภกับน้ำมันเชื้อเพลิง ยุทธปัจจัยปุ๋ยเคมี และสินค้าอื่น ๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติเมื่อวันที่ 23 กันยายน 2529 ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ (เอกสารหมายเลข 3)

3.2.2 แทรกแซงตลาดเพื่อตั้งราคาข้าว โดยกรมการค้าต่างประเทศ หรือองค์การคลังสินค้ารับซื้อข้าวสาร และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรรับซื้อข้าวเปลือกจำนวนหนึ่งตามความเหมาะสม

3.2.3 สนับสนุนการค้าต่างตอบแทน (Counter-Trade) ร่วมกับกระทรวงต่าง ๆ หรือร่วมกับหน่วยงานของรัฐ

3.2.4 ให้กระทรวงมหาดไทยกู้เงินจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกรเพื่อจัดสรรให้จังหวัดนำไปรับซื้อข้าวเปลือกในจังหวัด

3.3 มาตรการระยะยาว

- 1) เร่งสร้างยุ้งฉางที่ได้มาตรฐานในจุดต่าง ๆ เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรสามารถเก็บข้าวเปลือกเข้ายุ้งฉางเพื่อประโยชน์ในการฝาก จำนำ หรือ Packing Stock
- 2) ลดต้นทุนการผลิตข้าว
- 3) ศึกษาหาช่องทางในการแปรรูปข้าวให้เป็นผลิตภัณฑ์อาหารชนิดอื่น นอกเหนือจากเส้นหมี่ เส้นก๋วยเตี๋ยว

พ.ร.บ. ค่าข้าว ปี 2498/24

พระราชบัญญัติ

การค้าข้าว พุทธศักราช 2489

อำนาจมหิดล

ตราไว้ ณ วันที่ 8 พฤษภาคม พุทธศักราช 2489

เป็นปีที่ 13 ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรวางระเบียบการค้าข้าว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช 2489”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับได้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าว” หมายความว่า ข้าวเปลือกทุกชนิด ข้าวกล้อง ข้าวสาร ข้าวเหนียว และรวมตลอดถึงปลายข้าว รำ และสิ่งใด ๆ ที่แปรสภาพมาจากข้าว”

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2489 มาตรา 3)

“การค้าข้าว” หมายความว่า การซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน หรือโอนกรรมสิทธิ์ข้าว รวมตลอดถึงการสีข้าว ทั้งนี้ นอกจากสำหรับบริโภคในครอบครัว”

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2489 มาตรา 3)

“ผู้ค้าข้าว” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวตามพระราช

บัญญัตินี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการซึ่งตั้งขึ้นตามความในพระราชบัญญัตินี้

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 4 ให้มีกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งนาย และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าหกนาย ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจและหน้าที่ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 5 คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลใด หรือคณะบุคคลใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งแทนคณะกรรมการได้

มาตรา 6 ให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ หรือเคหะสถานของบุคคลใดเพื่อตรวจข้าว ไบรรับในการขายหรือแลกเปลี่ยนข้าวรายงานการค้าข้าวและเอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับการค้าข้าวได้ในเวลากลางวัน และมีอำนาจส่งบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำในเรื่องที่เกี่ยวกับการนั้นได้

มาตรา 7 ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศเขตควบคุมการค้าข้าวได้

“มาตรา 8 ในเขตควบคุมการค้าข้าว ให้คณะกรรมการมีอำนาจ

(1) แบ่งแยกประเภทผู้ประกอบการค้าข้าว และสั่งผู้ประกอบการค้าข้าว ประเภทหนึ่งประเภทใด หรือทุกประเภท ให้ขออนุญาตประกอบการค้าข้าว

(2) กำหนดราคาข้าว และสั่งห้ามมิให้ขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้

(3) กำหนดราคาข้าว และสั่งห้ามมิให้ซื้อจากกสิกรต่ำกว่าราคาที่กำหนดไว้

(4) สั่งห้ามซื้อหรือขายหรือแลกเปลี่ยนหรือโอนกรรมสิทธิ์ข้าว เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

(5) สั่งให้แจ้งปริมาณและสถานที่เก็บข้าว หรือสั่งห้ามยกย้ายข้าวจากสถานที่เก็บหรือเปลี่ยนแปลงสภาพข้าว เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

(6) สั่งให้ผู้มีข้าวอยู่ในครอบครองขายข้าวให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามราคาและปริมาณที่คณะกรรมการกำหนด หรือสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ยึดและบังคับซื้อข้าวตามราคา และปริมาณที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีที่มีการขัดขึ้นคำสั่งของคณะกรรมการ กับมีอำนาจกำหนดระยะเวลา และเงื่อนไขในการชำระเงินค่าข้าวและในการส่งมอบข้าวนั้น

ในกรณีไม่พบตัวผู้มีข้าวอยู่ในครอบครอง คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ปิดคำสั่งให้